

מסורת הש"ס

(א) [כתובות גג.] (ב) רש"י, ג' גיטין כג: לעיל כה, (ד) ג'ל' והא תניא ועיין מו"ק ד"ה והא, (ה) ג'ל' דמילא, (ו) מהרש"א הגיה דהתם, (ז) וי"ע מו"ק כתובות גג: ד"ה שאין אני ור' ע"ע מו"ק נדה יד: ד"ה מאי לאו,

תורה אור השלם

1. ויהי הבכור אשר תלד יקום על שם אחיו הנותן ולא יקחה שמו מישקאל, דברים כו ו בפנים הפנים לפנים פן לב האדם לאדם: משלי כו יט

הגהות הב"ח

(א) גמ' או דלמא מושה דלא ידעה: (ב) שם שם ה' וכו' לגירסא דרבי נחמיה: (ג) וי"ע דאיימא: (ד) רש"י ד"ה ויבנו וכו' גם הוא אוהבו כ"ל ומינה וכו' נמחק:

תוס' חר מקומאי

ומנסבא, איבעיא להו בת חמיה נאמנת לומר מה בעלה או לא, בעו במעברא חמות הבאה לאחר מכן מהו, הני תרי בעיי לא איפשיטו ולחומרא עבדינן:

מוסף רש"י

מה בין גט למיתה, דלמיתה לא מהימנן ואגט מהימנן (גיטין כב.), שהכתב מוכיח, ולאו עלה סמכין כל כך (ועי' בבבא).

האשה שלום פרק חמשה עשר יבמות

שאין האחין נכנסין לנחלה של בעלה על פיה, דרממנא אמר ע"פ שנים עדים (דברים יט) ולגבי נשואין דידה הוא דלקילו רבנן משום עיגוגא: כשנשאי לאחר, והרי נשאת: גמ' לנחלה, וזה נחלת אחיו כדאמר בפרק החולץ (לעיל מ).

אחיו: ואין לא נדרוש מדרש תורה, דתמיה: אדעתא דכתובה אחאי, ובאפוקי ממונה סהדי צעין: כל מילי דאניש כו', ועיקר אדעתא דנשואין אחאי ושרינן לה ויזין דשרינן לה שקלה נמי כתובה דמספר כתובה נלמוד: דלא ידעה צמאי משפתיא, וכיון דהזכירה נשואין גליא דעתא דלמשפתיא אחאי והא דאמרה צרישא תנו לי כתובתי שמה כסדרה היא שזו התרמה: מותני' ויבצמה, אשת יצמה, וטעמא דכולהו מפני ששונאות אותה ומתכוונות לקלקלה, חמותה שונאתה שאומרת בלבה זו תחבל כל יגיעי ועמלי, וכן בת חמותה אומרת זו תירש כל עמל אבי ואמי ואני אלהא, ויבצמה יראה שמה סופה להיות צרמה, וזה צעלה זו בזה, צנחוס אחי אוכלת כל עמלה: מה צין גט למישה, דאמר בפ"ג דגיטין (דף כג:) אף הנשים שאין נאמנות לומר מה צעלה נאמנות להציא גטה ממדינת הים ואע"ג דעלייהו סמכין דצריכות לומר צפני נכתב וצפני נחתם: שהכח מוכיח, וסמכין עיקר אכתבה: גמ' צה חמיה, שאין צה חמותה מהו: לגירסא, יגיע אחי שהציאה לאבי מצית אביה: והנה נמי, אע"ג דהיא לא אכלה לגירסא דלמה שהרי אין צעלה של זו אחיה מהו האם וצני אמה נטלין מה שהציאה אמה דתנן (כתובות דף ג:) צין דצרינן די יהוין ליכי מינאי איזון ירתון כסף כתובתיך יתר על חולקתן דעם אחיהון אפ"ה הא קא אכלה לגירסא דני נשאי וסניא לה: אשת אב היא בכלל צה הצעל, כיון דזו אינה מעידה לזו ממילא נפקא דלשת אב נמי אינה מעידה לזת צעלה הלכך אין זו מוספת וילהי הורכרו להצריכו: ור' יהודה, אמר לך ודאי הורכרו דבשלמא חמותה סניא לללה מפני שקופה לירשנה ואמרה קאכלה לגירסא כו' הלכך איזיטין למימניה: אלא מאי מוסיף כו', כיון דאין לה עקל ממה לשנאות חמותה אחאי קא מוסיף לה ר' יהודה לומר אינה נאמנת, ומשני טעמא דרבי יהודה כלה סניא לה לחמותה משום דמגלה לזרה מילי עלה: ורבנן כמיה הפנים לפנים, קרא כתיב כמיה הפנים לפנים כמיה

הללו שאדם קופה צה ורואה צה פנים כפניו אם הוא שוקק הם שוחקות ואם הוא עוקק הם עוקמות כן לב האדם ללדת האחר אם הוא אובד אם זה אם זה הוא אובדו ואם הוא שונא את זה אם הוא שונאו הלכך לא צני לאוספיניה דמטעמא קמא שמעינן דאין נאמנות דכיון דחמותה סניא לללה משום דקאכלה לגירסא כלה נמי סניא לחמותה דסניא לה וכיון דצת הצעל סניא לאשת אב אשת אב מאי מוסיף כו' הלכך איזיטין למימניה: אלא מאי מוסיף כו', כיון דאין לה עקל ממה לשנאות חמותה אחאי קא מוסיף לה ר' יהודה לומר אינה נאמנת, ומשני טעמא דרבי יהודה כלה סניא לה לחמותה משום דמגלה לזרה מילי עלה: ורבנן כמיה הפנים לפנים, קרא כתיב כמיה הפנים לפנים כמיה

הללו שאדם קופה צה ורואה צה פנים כפניו אם הוא שוקק הם שוחקות ואם הוא עוקק הם עוקמות כן לב האדם ללדת האחר אם הוא אובד אם זה אם זה הוא אובדו ואם הוא שונא את זה אם הוא שונאו הלכך לא צני לאוספיניה דמטעמא קמא שמעינן דאין נאמנות דכיון דחמותה סניא לללה משום דקאכלה לגירסא כלה נמי סניא לחמותה דסניא לה וכיון דצת הצעל סניא לאשת אב אשת אב מאי מוסיף כו' הלכך איזיטין למימניה: אלא מאי מוסיף כו', כיון דאין לה עקל ממה לשנאות חמותה אחאי קא מוסיף לה ר' יהודה לומר אינה נאמנת, ומשני טעמא דרבי יהודה כלה סניא לה לחמותה משום דמגלה לזרה מילי עלה: ורבנן כמיה הפנים לפנים, קרא כתיב כמיה הפנים לפנים כמיה

הללו שאדם קופה צה ורואה צה פנים כפניו אם הוא שוקק הם שוחקות ואם הוא עוקק הם עוקמות כן לב האדם ללדת האחר אם הוא אובד אם זה אם זה הוא אובדו ואם הוא שונא את זה אם הוא שונאו הלכך לא צני לאוספיניה דמטעמא קמא שמעינן דאין נאמנות דכיון דחמותה סניא לללה משום דקאכלה לגירסא כלה נמי סניא לחמותה דסניא לה וכיון דצת הצעל סניא לאשת אב אשת אב מאי מוסיף כו' הלכך איזיטין למימניה: אלא מאי מוסיף כו', כיון דאין לה עקל ממה לשנאות חמותה אחאי קא מוסיף לה ר' יהודה לומר אינה נאמנת, ומשני טעמא דרבי יהודה כלה סניא לה לחמותה משום דמגלה לזרה מילי עלה: ורבנן כמיה הפנים לפנים, קרא כתיב כמיה הפנים לפנים כמיה

האשה שלום פרק חמשה עשר יבמות ק"ז

וחזרו ב"ה להורות בב"ש, והא דאמר צפ' האשה שנפלו (כתובות פא, וס) גבי ולימא אח אני יורש אשתו איני קובר ואי משום כתובה לא ניתנה כתובה לגבות מחיים ודמי מאן שמעת ליה דלית ליה מדרש כתובה צית שמאי הא אית להו שטר העומד לגבות כגבוי דמי ומאי קושיא דלמא אפילו צ"ה

יניחו דהודו להו וי"ל דצ"ה לא חזרו צהם מטעם מדרש כתובה אלא מטעם קל וחומר א"ר התם דחויא בעלמא הוא דמוקי צבית שמאי ולמסקנא ד' דהדר אחי שפיר צבית הלל וי"מ דלא דרשי צ"ה מדרש כתובה כל כך כמו צ"ש ולא יתכן דאי מסתבר לדורשו בכתובות כמו הכא אמאי לא דרשי ליה צ"ה ואי לא מסתבר מנא ליה דדרשי אפי' צ"ש: בית הלל ב' ומימה וכו' נחלקו צ"ה על הלל רבן שדורש מדרש כתובה צפ' המקבל (צ"מ קד).

דקאמר התם הלל היה דורש לשון הדייט אנשי אלכסנדריא היו מקדשים נשותיהם וצבעת כניסתן לחופה בלו אחרים ומוטפין אותן כו' ומלא כתוב צהן לכשתנשאי לי מיחוי לי ללמנו ואומר ר"י דלא דמי דהתם ודאי הדבר ידוע ומוכיח שהיו כותבין בשביל שמוטפין להן אצל ההל' כשתנשאי לאחר היינו על ידי עדות צדורה ולא ע"י דבר אחר וצ"ס סברי דמ"מ תנשאי לאחר קרינת ציה: חו"ץ מהמנהג ב' ויבצמה: פ' שרצה לקלקלה לפי שיראה שימות צעלה או יצמה ויהיו צרות זו לזו ואפי' לשמואל דאמר לעיל צסוף האשה רצה (דף ו.) דלינה כלשת איש א"כ כשיצא היצם תהא מותרת לחזור ממ"מ מתכוונת היא לצייהא ועוד שמה יתחן לה צעלה ותנשא לאחר אז אסורה לה ולזה ולא תפול עוד לפני צעלה לייסר וא"ת והלא כשמעידה על יצמה שמת שמה ייצמנה צעלה ותהא צרמה ללמנו וי"ל שאינה חוששת צכך כיון שידעת שצעלה חי ויחזור ולצסוף יקלקלה: ודא' תנן חו"ץ מו' נשים, אממני' פריך דלא קמני אלא חמש: לאו

בת הבעל כלה הרי בכלל חמותה ור' יהודה בשלמא חמותה סניא לה לבלה דאמרה קאכלה לגירסא אלא כלה מאי טעמא סניא לחמותה בשלמא בת הבעל דסניא לאשת האב דאמרה קאכלה לגירסא דאם אלא אשת האב מאי טעמא סניא לבת הבעל אלא מאי מוסיף תרתי אלא כלה מ"מ סניא לחמותה דמגלה לבנה כל דעבדה אשת אב נמי סניא לבת הבעל דמגלה לאביה כל דעבדה ורבנן כמיה הפנים לפנים כן לב האדם לאדם ורבי יהודה ההיא בדברי תורה כתיב אמר רב אחא בר עויא בעי במעברא חמותה הבאה לאחר מוכן מהו מי מוסקה אדעתה דמית בעל ונפלה קמי יבם וסניא לה או לא ת"ש

הללו שאדם קופה צה ורואה צה פנים כפניו אם הוא שוקק הם שוחקות ואם הוא עוקק הם עוקמות כן לב האדם ללדת האחר אם הוא אובד אם זה אם זה הוא אובדו ואם הוא שונא את זה אם הוא שונאו הלכך לא צני לאוספיניה דמטעמא קמא שמעינן דאין נאמנות דכיון דחמותה סניא לללה משום דקאכלה לגירסא כלה נמי סניא לחמותה דסניא לה וכיון דצת הצעל סניא לאשת אב אשת אב מאי מוסיף כו' הלכך איזיטין למימניה: אלא מאי מוסיף כו', כיון דאין לה עקל ממה לשנאות חמותה אחאי קא מוסיף לה ר' יהודה לומר אינה נאמנת, ומשני טעמא דרבי יהודה כלה סניא לה לחמותה משום דמגלה לזרה מילי עלה: ורבנן כמיה הפנים לפנים, קרא כתיב כמיה הפנים לפנים כמיה

עין משפט
גר מצוה

בב א מ"י פ"ו מהלכות נחלות הל' א ב סמג עשין ז טו"ש"ע ח"מ סימן רפד סעיף ב: בב ב מ"י ט"ז ופ"ו מהלכות אשות הל' ט סמג עשין מה טו"ש"ע אה"ע סימן ז סעי' מג: בב ג מ"י פ"ו מהלכות נחלות הל' ב סמג עשין ז טו"ש"ע ח"מ סימן רפד סעיף ג וטו"ש"ע אה"ע סימן ז סעיף מג: בב ד מ"י פ"ו מהלכות אשות הלכה לא סמג עשין מה טו"ש"ע אה"ע סימן ק סעיף ז: בב ה מ"י ט"ז סעי' טו"ש"ע סס סימן ז סעיף מד וס"י ק סעי' ט: בב ו מ"י פ"ב מהל' גירושין הלכה טו סמג עשין כ טו"ש"ע סס סימן ז סעיף ד: בב ז מ"י טו"ש"ע סס סעיף ז:

תוספות ישינים

בת צעלה, וזמן לי כתובה אינה נאמנת, כלומר דדעהא אכתובה וכן אומר ר"י דהאשה שאמרה לבעלה גרשמי דנאמנת גרשמי וזן לי כתובה אינה נאמנת וי"ע לעיל (דף קטו) חוקמה כהני דפריך וליהמנה כרד המנוגל, ומשמע (מהלכ) [נשן] דרד המנוגל מהני אף לנשא, ובכתובות (דף כג:) לא משמע כן (א) דקאבלה לגירסא דני נשא, וא"ת אמאי לא קאמר מנו כן דקאבלה לגירסא דשם שהרי האב ירש אמה וצני כיון שהיה אמה: וי"ל טעמא דר"ת כלומר לפי פסח שאתה נותן לג' להעמיק ולהפסיד הוא עומד לך ל"ח אם רבו מספיק לו פנים הוא מחכים ואם לא אינו מחכים: בי מסקא אדעתא דמית צעלה וי"ל קמי אחיו (ב) וי"ל דהתם תנא אפי' מסקא אדעתא טפי אלא שנתת חמות לבללה היא חמתה דלא מסקא אדעתא כולי האי וא"ת חמותה ונתת חמותה נמי סניא לה משום דלכלה לגירסא לאחר מיתה וי"ל דחמות מיידי שמת צעלה ונתת חמותה (ג) דהשתא קאכלה לגירסא דשם:

(א) ר"ל מה דאמר שם דמאן דמתייב לה אישא אחאי כרד המנוגל אלתא דדוקא שם נשאת לא מלא וע"ש בתוס' ד"ה אית ליה ודו"ק, (ב) חסר כאן וי"ל וא"ת בזה הנהא ללמנו מכלן פשטי ליה לקמן דלית נאמנת וי"ל דהתם דהוא צרמה דגופה מסקא אדעתא טפי אלא שנתת חמותה לבללה היא חמתה ממון ולא מסקא וכו' וי"ע בבב"ש, (ג) נראה דל"ל ונתת חמותה מיידי שמת אפי' דהשתא קאכלה וכו'.